

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Баян Райханова, катедра по арабистика и семитология, Факултет по класически и нови филологии, СУ „Св. Климент Охридски“, член на научното жури, определен със заповед на ректора № РД 38-540/18.11.2020 г.

относно научно-преподавателската дейност на доц. д-р Милена Йорданова, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 2.1. Филология (Тюркология и алтаистика; Общо и сравнително езиковедство), обнародван в Държавен вестник, бр. 88/13.10.2020 г.

I. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Настоящият конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 2.1. Филология (Тюркология и алтаистика; Общо и сравнително езиковедство) напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за прилагането му и на съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“. Единствен кандидат по този конкурс е доц. д-р Милена Петрова Йорданова от катедрата по тюркология и алтаистика към ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски“. Документите на кандидата, представени по електронен път, съответстват на нормативните актове, включително и на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“.

II. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Доц. д-р Милена Йорданова е възпитаник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където придобива бакалавърска степен по тюркология през 2005 г. и магистърска степен в същата област през 2007 г.

Тя успешно защитава докторската си дисертация „Лингводидактическо моделиране на турската падежна система (през призмата на местен и отделителен падеж)“ през 2013 г. и е избрана за доцент по съвременен турски език (морфология и синтаксис) през 2016 г.

По време на следването и след завършването на висшето си образование д-р Йорданова посещава специализираните курсове по турски език, организирани от езиковия център „Дилмер“ в Истанбул през 2013 г. и от университета „18 март“ в Чанаккале през 2004 г. Освен това тя активно се включва в редица научно-изследователски проекти и семинари и участва в 13 международни конференции, проведени в България (2009-2019), и в 2 научни форума, организирани в Турция (2019, 2017). Понастоящем д-р Йорданова е ръководител на катедрата по методика на чуждоезиковото обучение и е член на редколегиите на университетските периодични издания: Филология и Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (Факултет по класически и нови филологии).

III. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ И ПОСТИЖЕНИЯ

Общият списък на научните трудове на д-р Йорданова съдържа достатъчен брой публикации на български (37), руски (1), английски (1), немски (1) и полски (1) език. Те са предимно лингвистични изследвания, засягащи падежната система в съвременния турски книжовен език, турските фразеологизми и др. За целите на настоящия конкурс кандидатът е представил 15 научни разработки, които са публикувани в периода 2009-2020 г. и включват хабилитационен труд, две монографии, учебник, десет статии и колективен труд, съдържащ речникови единици на турски и български език.

Основният труд на д-р Йорданова, представен в конкурса, е „Морфосинтаксис на прилагателното име в турския език“, публикуван от Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ през 2020 г. Книгата

е в обем от 272 страници и се състои от увод (с. 9 – 13), пет глави (с. 14 – 202), заключение (с. 203 – 204), библиография (с. 205 – 210) и приложение (с. 211 – 269), което съдържа два азбучни показалеца и два честотни списъка. Смятам, че този хабилитационен труд представлява всеобхватно и актуално изследване на турските прилагателни имена, което се базира върху адекватния функционално-семантичен подход. Според автора прилагателното име като лексико-граматичен клас заема едно от централните места в системата на съвременния турски книжовен език и притежава своя специфика. В монографията тази специфика се разкрива на различни нива въз основа на задълбочен и обстоен анализ на формалните, синтактичните и семантичните аспекти на прилагателното име. Важно е, че теоретичните постановки и изводи са аргументирани и прецизни и са подкрепени с разнообразен илюстративен материал, който има научен и приложен характер. Те допринасят съществено за развитието на българската тюркология.

Трябва да се отбележи, че всички публикации на кандидата напълно съответстват на научната специалност, по която конкурсът е обявен. Въпреки това в списъка с публикации за участие в конкурса са включени две монографии „Лингводидактическо моделиране на турската падежна система за българи“ (София, 2014) и „Турският падеж. Аналитичен преглед“ (София, 2015) и учебник „Турски език. Граматичен минимум“ (Варшава, 2018). Тези разработки имат висока научна стойност и практическо приложение, но не са много релевантни за настоящите цели, тъй като самата д-р Йорданова посочва в резюмето си, че първите две книги са публикувани „на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ (с. 6), а „академичният учебник... е изграден на основата на публикуваните през 2015 г. изследвания „Теоретични основи на граматичен минимум по

турски език“ и „Граматичен минимум по турски език“ (с. 20), представени в процедура за заемане на академична длъжност „доцент“.

Сред публикациите на кандидата три статии „Терминологичната опозиция турски – тюркски в българския и френския език“ (София, 2016), „Фонетико-морфологична и семантична адаптация на общите лексикални елементи от турски произход в българския и във френския език“ (София, 2019), „Семантична адаптация на френцизмите за мода в турския и българския език“ (София, 2017), издадени съответно на руски, български и английски език в съавторство с проф. Димитър Веселинов, предизвикват особен интерес заради интердисциплинарния си характер, иновативните концепции и ексцерпирания езиков материал, анализиран последователно и задълбочено.

Същият изследователски подход се откроява и в статията „Тюрките и тюркските езици в Китай в началото на XXI век“ (София, 2018). Темата ѝ е интересна и информативна, но някои прилагателни се нуждаят от по-прецизно изписване (например *къпчашка* и *карлушка*). Тези прилагателни са образувани от съществителните имена *къпчак* и *карлук*, завършващи на *к*, а не от съществителните, завършващи на *х* (например *монах* → *монашески*). Въпреки че съгласната *к* се променя в *ч* при прилагателните имена, образувани от съществителните, завършващи на *к* (например *ученик* → *ученически*), бих препоръчала изписването *къпчакски* и *карлукски* по аналогия например с приетото в българския език изписване на прилагателното име *тюркски*.

IV. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Професионалната кариера на д-р Йорданова е свързана изцяло със Софийския университет, където тя е ангажирана с лекции и практически занятия по фундаментални учебни дисциплини: сравнителна граматика на тюркските езици, съвременен турски език, турска диалектология, увод в

алтайското и тюркското езиковедие и др. Тези дисциплини обхващат различни научни области и са доказателство за широката ѝ ерудиция и професионализъм. Освен това д-р Йорданова е ръководител на четирима докторанти, двама от които вече успешно са защитили дисертационните си трудове.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Йорданова е утвърден учен с висок авторитет сред академичната общност в България. Нейните научни и преподавателски постижения са значителни и оригинални. Те разкриват нови перспективи за изследвания и практически приложения не само в областта на турската лингвистика, но и в тюркологията като цяло.

Въз основа на гореизложеното убедено препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да изберат доц. д-р Милена Петрова Йорданова на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 2.1. Филология (Тюркология и алтаистика; Общо и сравнително езиковедие).

Проф. д-р Баян Райханова

София, 27 януари 2021 г.